

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általános katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyesljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak 1896. márc. 6-án.

Előfizetési árak:

Egészévre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.

Szerkesztőség: Jókai-utca 12.

Kiadóhivatal: DE RECZENYI GYULA KÖNYVNYOMDÁJA (Iskola-utca 4. sz.)

Sébek.

(S) Ki állíthatja joggal, hogy a liberalizmus még mindig régi hatalmát élvezi? Ki mondhatja még, hogy az a telhetetlen moloch, a mely izzó, sorvasztó karjai közé zárta a régi keresztény világ kétezer éven keresztül fokról-fokra fejlesztett társadalmát, ma is bír még azal a varázserővel, melylyel a tizenkilencedik század elméit magának hódította? Elveket hirdetett, melyeket az elmék mohón fogadtak el, s most inogni érzi maga alatt a talajt, látja, hogy a népszerűség fogy, vele tűnik a hatalom, s az öntudatra ébredő nemzetek egymásután mondják fel neki a szolgálatot.

Németország, Belgium, Ausztria, sőt a liberalizmus önértéke süllyedt Franciaország is döngeti már a liberalizmus bástyafalát.

Németország sohasem volt oly igavonója a liberalizmusnak, mint — teszem Magyarország, vagy Franciaország, vagy az olaszok hazája. Ott érvényesíteni tudott a szívós német szellem, a melyhez hozzáment a kereszthez való ragaszkodás. Bismarck, ha gyűlölte is a katolicizmust, a zsidóliberalizmusnak sem volt

szolgája. Hogy pedig ma Németország legerősebb bástyája a keresztény eszméknek és elveknek, kétségbe vonni senki sem fogja. Az erkölcstelenség a liberalizmus nyomán fakadt, s hol lehetne ma megtenni azt, a mit a német országgyűlés törvénybe iktat: szigorú paragrafusokat erkölcstelenség elnyomására. A centurmpártra, a német országgyűlés legkompaktabb, legnagyobb és legtekintélyesebb pártjára pedig mindenha büszkék lehetünk, a kik a keresztény renaissance hajnalát várjuk.

Belgiumban orgiákat ült a liberalizmus, vérbe, könybe akart fojtani mindent, a mi a régi kereszténységre emlékeztetett. Az iskolákat istentelenekké tette, megnevelte a vörös szocializmust, hogy uralmát biztosítsa, s most, mikor a zászlót kicsavarták a kezéből, szocialisták, liberalisok, anarchisták, szabadkőművesek kart karba fűzve, hiába erőlködnek, hogy az uralmat még egyszer a maguk számára biztosítsák. A keresztény szellem erős gyökeret vert és sziklavárakat alkotott. Az a látszólagos gyengülés az új választási rendszer eredménye, 68 liberalissal szemben azonban még mindig 84 katolikus, vagy mond-

juk — klerikális képviselő áll szemben. Liberalisok közé számítjuk a szocialistákat, anarchistákat, vadakat is. Hiszen együtt mind a katolicizmus ellen küzdöttek.

Az osztrákok diadala meg épen meglepő. Olyan helyeken, a hol azelőtt reményleni nem lehetett, a keresztény szocialisok vergődtek többségre. Ugy, hogy ma csupán a zsidóktól túlszulfolt Lipótváros küldhet a városházára liberális képviselőket, a többi a kereszt előtt hajol meg. Mi nem vagyunk barátai Luegernek, mert gyűlöli a magyart. Tudjuk, hogy ezt az ellenszenvet jórészt a zsidómagyarok keltették fel, de ez az ellenségeskedés, a magyarokkal szemben, igazságtalan. Mindamellett el kell ismernünk, hogy a liberalizmus megdöntésére irányuló törekvései s azoknak eredményei csodálatraméltók.

De ki várta volna Franciaországtól, hogy ott még keresztény elvek is diadalra juthatnak. Abban az országban, a mely a Dreyfuss-ügyben a zsidóság, illetőleg a liberalizmus uszályhordozójának mutatta magát, a mely drákói, vérlázító rendszabályokat hozott a szerzetesek ellen, kiket kiűzött az or-

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZÁJA.

Margitka győzött.

Irta: Törzsök Vilmos.

Soha ennél tanulságosabb história!

Nem is mondanám el másképen, — igen tisztelt uraim, — nem mondanám el semmiért sem; s ha mégis elmondom, oka az, hogy föltétlenül tanulságos.

Legutóbbi időben pedig legfőbb életföladatomul tüzettem magam elé: használni a köznek, javára lenni embertársaimnak.

Ülök egy vén tölgyfa szélén, „hosszu, méla lesben“; de a várt gyors vad nem érkezik. Kezem fásul a fegyveren, szememet öli a folytonos figyelés.

Unalom, fásultság, majd lenge álom feynyegét . . .

Elaluszom, bizonyosan elaluszom, midőn véletlenül igen érdekes dolog veszi kezdetét, játszódik le szemem előtt.

Teljes erőmből figyelni kezdek . . .

Gyönyörű, piczike, fényes bogárka pattan ki a tölgy tövéből, melynek lábánál ülök.

Csakhamar négy, öt, még kisebb, de az elsőhöz teljesen hasonló bogárka követi: furcsábbnál-furcsább mozdulatokat tesznek; a kisebbek körülfutják a nagyobbakat, csápjaikat érintik össze vele, míg végre az öregebb utra kel, a kisebbek pedig betakarodnak.

Persze, rögtön tisztában voltam a dologgal . . .

A családfő bucsuzott itten a fiától. Utrakel, mert régi hagyományból tudta, hogy az uton túl az árokpartban laknak fajrokonai, egy fiatal tölgyfa gyökerei között.

Elkísértem a kis bogárkát hosszú utjára, fölfevén magamban, hogy védelmezni fogom a veszélyben, mint Ráfael Tóbiást.

Védelmem nem volt fölösleges.

Egy fogat érkezett, éppen akkor, mikor védenézem már közel volt a kerékcspáshoz.

Visszatartottam.

Alighogy a fogat elrobogott, vad, kegyetlen vörös hangya rohanta meg a piczike jószágot, fölkapta szájába s vitte gyorsan tova.

Igen ám, de a rablóval szemben egy még erősebb hozzá hasonló rabló tünt föl s csakhamar dulakodni kezdtek a zsákmány fölött.

Mig a két kegyetlen martalóc elkeseredett tusája tartott, a fényes bogárka elmenekült. Hosszu, nekem tíz lépésnyi utazás fíradalmi után elérte a tulsó árokpartot s dobogó szívvel tünt el a rokonai házában, a fiatal tölgyfa gyökerei között.

Visszamentem helyemre.

Ah, mily meglepetés!

Ugyanolyan bogárka szökel ki ismét a vén tölgy legalsóbb hánca alól.

Rögtön utána, mikor ez már eltűnt a sűrű levélharaszt alatt, az elhagyott gyermek-bogár-

kák futottak ki rejtekükből s apró csápjaikat égfelé tartva zizegtek, zugtak.

Rögtön megértettem, hogy sirnak, zokognak, hogy a mindenek urának színe előtt boszut kérő panaszhangokat adnak.

Folytassam-e tovább?

Nem szeretem a pikáns dolgokat, melyekből mindig, föltétlenül csak szomorúság, könynyek származnak.

Legyen elég, ha jelzem, mint szomorú tanu, hogy a rokonlátogatásból vissza, övéhez siető bogárka, mikoron belépett házába, családi boldogságát féldulva találta.

***

— Ugyebár Edithkém, ugy lesz, a mint mondom? Igen, igen! Te ismered szándékomat s megengedsz, ha kérlek. Mily sokat szeretnék mondani! Egész életemet föl akarom tárni, igazán, őszintén, hogy tisztán láthasd, bizony megítélhesd, ha méltó vagyok-e a legdrágább kincsre, szerelmedre. Azután mond ki az ítéletet. Elfogadom, ha oda lesz is a boldogságom. Tehát, a mint mondtam. A magnoliák alatt! Vigyázz kérlek. A mint a kásztánia-áléba érsz, tekints körül. Lehetetlen, hogy észre ne végy. Irmuskát okvetlen elhodd. Ő már nagy leány s én föltétlenül bízom benne. Nem akarom, hogy magad jöjj. Aztán, kérlek, majd viszek is valamit, a minék, ha, mint mondd, szeretsz, igen megörölsz . . .

— Edith, Edith! hangzik az emeletről

Mai lapunk 4 oldal.

Városi közgyűlés.

szágból, mint rendbontókat, a hazának ellenségeit. — Ime ez a Franciaország megunta a liberalizmus szolgálóját. A liberalis-szocialista miniszteriumot szorongatják. Páris városa, az ország szíve, a most uralkodó kormányrendszer ellen nyilatkozott. Valóban csodálatra méltó változás, az idők jele.

És nálunk? Ó hagyjuk! Hiszen a szégyen pirja önti el arcunkat. A kereszténység jogait konfiskálták. Vallásunk törvényein sebeket üt maga az állam. Törvényeink nem a keresztény elemek javára hozhatók, hanem ránk szabadtanak egy éhes, soha ki nem elégíthető fajta. Azt védelmezik a mi rovásunkra. A kereszténység, az ország 900 esztendő lakója, pusztuljon, az ősi kuriákat verje fel a gaz, foglalja el idegen, az őslakó pedig, ha élni akar, menjen és vándoroljon idegen nemzet fiai közé. — Ezért védte vérével és életével 900 éven keresztül e hon szent földjét a kereszténység, hogy most a hatalom, mely magát büszkén liberalisnak nevezi, a zsidóság szolgájává tegye.

Most meg már a keresztjeinket piszkálják gaz kezek. Minek oda kereszt, ahol méltóan a mogendóval foglalhat helyet? Ha a jog azok részén van, miért ne legyen a czimeren is az ő jegyük. Az a kopott korona szebb lenne az új kiadásban, jobban megfelelné úgy az igazságnak is.

Ég az arcunk a szégyentől és ökleink összeszorulnak. De hát mi vettük nyakunkba a liberalizmus igáját, miért a türelmetlenség, mikor rajtuk áll lerázní, vagy tovább hurcolni?

Folyó hó 31-én d. e. 9 órakor tartotta meg Székesfehérvár szab. kir. város törvényhatósága rendes havi közgyűlését báró Fiáth Pál főispán elnöke alatt. Végigtekintve a tárgysorozatot pontjain, egyetlen oly pontot találunk, melynek tárgyalásánál nagyobb mérvű mozgalomra és zajosabb jelenetekre volt kilátás. Ez az igazságügyi palota kérdése lett volna. De a jelen közgyűlésen a dolog érdemileg nem tárgyalható, mivel törzsvagyon elidegenítésével függ össze, a vitaközös kisebb keretbe szorult a jelen alkalommal és majd csak a június 13-án tartandó rendkívüli közgyűlésen fog teljes nagyságával bevonulni és kialakulni. A gyűlésterem képe is nagy érdeklődést mutatott; a bizottsági tagok igen nagy számmal jöttek össze, a hallgatóság is megtöltötte a karzatot. No de ha el is maradt az igazságügyi palotánál a nagyobbmérvű vitaközös, volt azért elég élénk és zajos jelenet. Ott voltak mindjárt az interpellációk. Péntes Imre a gazdasági tanácsos nyugalmát zavarta meg erős hangsúlyozásával, pedig Tamásfi ott ült esendően közelében. A türelős beszéd ellenében a főispán védelmébe is vette a meginterpelláltat. Tudjuk mi nagyon jól és el is ismerjük, sőt gyakran hangsúlyozzuk is a gazdasági tanácsos lanyha eljárását és ellenőrzését s folyton emlegettük, hogy a városnak anyagi károkat is okoz és más hivatottabb egyén jobban betöltené ez állást. De Péntes beszédének hangját tartva szem előtt, igen helyeseljük a főispán megjegyzését, hogy az olyan hangú beszéd a hely méltóságával nem egyeztethető össze. El lehet mondani a hibákat, csak a hangot, a módot kell jól megválasztani. A tárgysorozat pontjai közül a két bünyyomozói állás rendszeresítése keltett nagyobb vitát. A többi apró tárgyak esendesen nyertek elintézését, csakis az igazságügyi palotánál vett ismét na-

gyobb élénkséget a tanácskozás. A gyűlés végén a különféle városi zárszámadások tárgyalása szerepelt Mohai főszámvevő előterjesztése és a számadások állandó bírálója Kovács István megjegyzései után neki fogtak a meglehetősen megirritult bizottsági tagok jelenlétében a részletes tárgyalásnak. Jah! a számok szárazak.

A gyűlés részletes lefolyásáról különben a következőkben számolunk be:

Az elnök főispán megnyitván az ülést, figyelemzeti a közgyűlést a tárgysorozaton lévő tárgyak fontosságára és kéri a komoly tárgyalást.

A június havi rendes közgyűlés határnapján június 28-át tüzték ki.

Ezután Tóth István főjegyző felolvassa az interpellációs könyvbe bejegyzett két interpellációt.

Péntes Imre Tamásfi Gyula gazd. tanácsoshoz intéz kérdést a kaszárnya részére megvett földek paragon hevertetése tárgyában; azután a buzapiaci szilfákat és a csatornaparti platánokat ajánlja a tanácsos ur becses figyelmébe; továbbá a fákat rongáló gyermekekre is felhívja figyelmét. Erős indokolásában neki megy a gazdasági tanácsosnak. Nincs se ura, se gazdája a mi gazdasági dolgainknak, mindenről csak a jó Isten gondoskodik, tönkre megy mindenünk, mintha nem is volna gazd. tanácsosunk. Nem így kellene állanunk, mikor csak a fásításra évenként 4793 forint 46 kor. fordítunk Gazdasági tanácsosunk düllöng, mint a beteg ember, pedig kint szeretnénk látni a munkásoknál. Miért nem megy nyugdíjba? Adja át helyét másnak, ki szakképzett.

Báró Fiáth Pál figyelemzeti a szót, hogy nincs kifogása az ellen, ha a hanyag tisztviselő ellen fegyelmit kérnek, de az egyes tisztviselőket legyalázní, s egyes ember óhajának kifejezést adni e helyen nem lehet, de meg a komolyság és a hely méltósága is megköveteli az illendőbb hangot.

Tamásfi Gyula felel ezután a kérdésekre. A kaszárnya építés ügye függőben volt, azért nem műveltette a földeket, mikor a kérdés eldőlt, szántani akarta, de száraz volt, s teljesen le volt taposva, ma már szántják. A fákra is

Edith pedig fut, föl az emeletre. A fényes lépcsőház zeng lépteit zajától.

— Kikocsikázunk, gyermekem, szolt a mama. Nagybácsihoz megyünk; régen láttuk.

Edith elsápadt; de szó nélkül ment öltözködni...

A fényes fogat csakhamar kirobogott a palota kapui alól.

Bonyhádi Domokos pedig nem tudott dolgozni...

Ötször, tizszer is bemártotta a tollat, de nem irt egy betűt sem.

A helyett elővette az olesó nikkell-óráját s nézegette, mint forog a perczmutatója.

Véghetetlenül lassan forgott.

Domokos végre is megunt a dolgot, elvette az órát, de három percz sem mulhatott el, máris elővette újra.

Oh Istenem, de szeretne volna kinyitni és azt a lomha mutatót előrehajtani!

Domokos azonban büszke ember, nagyon büszke, ki nagyon sokat ad a tekintélyére. Nem szabad, soha, még önmömmaga előtt sem szabad nevetségesnek feltűnnie!

Domokos hősiesen kitartott; de a mint a toronyóra méla hangja négy órát jelzett, fölugrott s futott a parkba.

Szítált kissé az eső.

— Annál jobb, gondolá; kevesebben leszünk. Szinte rohant az óriás vadgesztenyék alatt s végét érve a gyönyörű sétánynak, kikaszította a huzalokat s belépett az elkülönített helyre.

Zöldelni kezdő jávorfák között néhány csodaszépségű magnólia emeli virágokkal megterakott kupujait.

Ezek alá ült le a boldog ifju s nem telt be nézésével e gyönyörű virágtömegnek, mely bájával illatával uralkodni látszott a tavaszi pompájában díszlő angolkert fölött.

Könnyebben, gyorsabban futott az idő, midőn végre megjelent az árnyas vadgesztenyesorban a várvavárt két kedves alak.

Még a felhők is szétoszlottak s a nyugodni készülő nap rézfényű sugarakat szórt a park virágaira.

A két hölgy a fásor közepén haladt, mikor Bonyhádi észrevette őket.

Rögtön fölkel, leszakított két magnóliarózsát, egy nagyobbát Edithnek, egy kisebbet Irmuskának, azután kiállott a fővényes utra és hatalmasat köszöntött.

Ugy tetszett Bonyhádinak, mintha Edith kissé meghajtotta volna az okos fejét.

Mégis, mégis jónak látta újra köszönni; mit annyival bátrabban tett, mert kívülök az egész angolkertben senki sem mutatkozott.

A hölgyek észrevették a fiatalabbert, megállottak s meghajlással fogadták el a köszöntést.

Erre Bonyhádi fölemelte a két gyönyörű magnólia-virágot és élénk kézmozdulatokkal jelezte, hogy ezeket a szépséges szép dolgokat ő nekik szánta.

A két ifju hölgy tanakodni látszott; majd föltűzve fátylaikat eltűntek a park fái között.

Bonyhádi kékmedve követte őket.

— Lehetetlen, hogy csalódjam, mormogta, lehetetlen! Ő az, ő az, több mint bizonyos. Ez az ő termete, az ő ruhája... Megszólítottam...

— Mi hordozza itt, Bonyhádi ur? szolt a szépséges De Ponte Margitka. És üde arca elpirult és őz-szemei szemrehányólag tekintettek a meglepett fiatalemberre.

Bonyhádi neve hallatára visszanyerte lélekjelenlétét.

— Édes Margitka, szolt, láttam, hogy virágot szedni indult. Gondoltam nem leszek alkalmatlan, ha e magnóliával kedveskedem...

Margitka elfogadta a pompás virágot: Bonyhádi pedig beszélt még sokat, nagyon sokat régi, kedves történetek visszazálló hatalma alatt.

„Kedves Edith! irta De Ponte Margit még aznap barátnéjához. Csinyünk sikerült. Minden úgy történt, a mint jósoldad, Győzelmem bizonyosságul itt küldöm ezt a pompás magnóliarózsát.“

A Bonyhádi esküvőjén különös dolog történt. Mindenki sejtett valamit.

Mikor a völegény, karján vezetve mátkáját, a szép de Ponte Margitot, az oltártól kifelé tartott, az első padban egy sűrűn lefátyolozott fekete ruhás hölgy állott, apró kezeiben tartva egy elfonnyadt magnólia-virágot.

Mikor a multkor, a tölgyfa tövében ülve, fájdalomt keltett szívemben a piczike, fényes bogárka szomorú esete, azonnal a Bonyhádi Domokos históriája jutott az eszembe. „Forgó viszontagság járma alatt nyögünk s ma már feledjük, mire tegnap még esküdtünk.

gondot visel, majd a kertész munkásokkal lekefélteti s rendbe hozatja, különben is csak 19 fát lehet el a bogarak. A gyermekekre ő nem vigyázhat, mert ő nem rendőr, teassék a kapitányságnál jelentést tenni.

Pénzes Imre kijelenti, hogy ő nem a személy ellen, hanem a tisztviselő ellen emelt szót, ennnyivel tartozott s ehhez joga is van. A választ nem veszi tudomásul.

Tóth Artur már felvilágosítást nyert kérdésére, s így ez tárgyalanná vált. A mérnöki hivatal ugyanis jelentést tett, hogy az örhalmi szőlőknél jogtalan foglalás történt az uttestből, a rendőrség tehát kiadta a rendeletet, hogy a kerítéseket 30 nap alatt vigyék beljebb, és az elfoglalt területet adják vissza. **Tóth Artur** kéri, hogy ezt ne most, hanem az ősszel rendeljék el. **Reé** főkapitány kijelenti, hogy ha a közgyűlés hozzájárul, úgy ezt a rendőrség figyelembe veszi.

A gyámpénztár pénzeinek elhelyezésére a miniszter az orsz. központi hitelszövetkezetet teljesen megbízhatónak jelzi, erről különben már az idejében határozott a közgyűlés.

A városi kövezetvám díjtételei még 1898-ban megállapítottak, s a ministerium jóvá is hagyta, csak a 30 kros borvámról szolt ugy, hogy azt tárgyalják újra. Egy albizottság már foglalkozott a kérdéssel és a tanácsal együtt javasolja, hogy a szőlőkultúra érdekében tartassák fent a 30 kros tételt.

A tűzoltó felszer. építése, mely 950 kor.-ba kerül, elfogadjatik.

Az esküdtészi eljárás folytán két bűnyomozói állás szervezését kéri a főkapitány 500 frt fizetés és 100 frt ruhaátalány díjazással. A tanács ezt javaslatba hozza.

Lőrincze Elek: Ki viseli a költségeket? a város vagy a kincstár? Ilyen provinciális városban nincs szükség detektívekre. Azelőtt volt egy kapitány, most meg van három is.

Reé főkapitány kifejti, hogy mily sok súlyos feladatot ró a rendőrségre az új eljárás; a jelen rendőri személyzettel nem lehet nyomozni. Minden törvényhatóság szervez most ilyen állásokat, most meg a törvényhatóságok viselik a terheket. A régi időkben is volt mindig rendőrhadnagy, s akkor a kihágás még nem működött, mint most.

Szabady József pártolólágal szolal fel, mert az állás szükséges. A törvényhatóságok között mozgalom indult meg aziránt, hogy az ebből származó terheket a kincstár vegye magára. Hagyják tehát a kérdést függőben.

Sádra Gyula a szervező bizottság hiányát mutatja ki és azt ajánlja, hogy ne tárgyalják most a kérdést, hanem adják ki a most kiküldendő szervező bizottságnak, s csak ennek a jelentése után foglalkozzanak a kérdéssel.

Havrának polgármester hozzájárul az indítványhoz, már el is készítette a felmerült esetek kapcsán a szervező-bizottság visszaállítását, de ez csak a pénteki tanácsülés elé kerülhet csak. Hanem, ha beleegyez a közgyűlés, akkor majd a közgyűlés végén meg fogja alakítani a bizottságot. Elfogadják.

A javító-intézet és Jakabi József telek elidegenítési kéreseit a jövő legközelebbi közgyűlésre tűzik ki.

A Vörösmarty-szobor és tér helyre állítása 2088 kor. 50 fillérbe kerül.

Pénzes indítványára kiadják az építészeti szakosztálynak, az elvét elfogadják és majd helyszíni szemlét fognak tartani.

A János-futási bérlők a szerződés 6-ik pontját, mely szerint a szalmát elvinni nem szabad, megváltoztatni kéri, olyképpen, hogy a szalmát beszállíthatassák az uhlanus laktanyába és e helyett a trágyát elviszik a földekre. Hozzászól a dologhoz **Pénzes Imre**, majd **Fister János**, **Havrának** polgármester a gazdasági előnyt hangsúlyozza. **Sádra Gyula** azt indítványozza az ellenőrzés szempontjából, hogy ahány kocsival más hová vinne trágyát, annyi 30 frtot fizessen a bérlő.

Fittler ügyész az ellenőrzést illetőleg a sorompón való átjárást javasolja. **Fister János** ismételve a gazdasági szakosztálynak kéri kiadatni az ügyet. **Havrának József**, **Berregi József**, **Almási János** hozzászólása után a közgyűlés elfo-

gadja a szerződések említett pontjának megváltoztatását.

Ezután néhány személyi ügy került sorra **Raimiss József** nyugdíjazása 68 szolgálati év után, **Bóna József** mikódói pótlék iránti kérvénye 250 frtot kér. **Moénich Károly** 400 kor. fizetési előleget kér. **Vergor Tamás** kiküldetésén a bpesti tűzoltó tanfolyamra, 60 frt segélyt kér. Mindannyi kedvező elintézését nyert. **Raimissnak** jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak. Bónának a pótlékot 1900. jan. 1-től számítva adták meg.

A Diák-otthont már egy izben 200 frttal segélyezték, most nincs pénz.

A kihágási statisztika egyszerűsítése tárgyában **Selmeczabánya** átiratát tudomásul vették.

Most jött az igazságügyi palota kérdése. Felolvastatott a már lapunkban is ismertetett ministeri leirat. A főispán, miután törzsvagyon elidegenítésről van szó és ehhez abszolút többség kell, rendkívüli közgyűlés kitűzését kéri.

Havrának polgármester június 13-dikát hozza javaslatba.

Farkasdy Dezső ehhez hozzájárul és kéri az ante-akták csatolását is.

Sádra Gyula a vásártér rendezése érdekében szolal fel. Kijelenti, hogy a hely kérdésében őt nem vezetni semmi érdek, egyaránt örül, ha létre jő e felette szükséges és sürgetett épület. Hanem majd a felsővárosi polgárok, amint eleinte büszke örömmel nézik a fényes palotát, majd még meg is bánják, hogy reá szavaztak, ha esetleg a kirakodó vásárt onnan elhelyezik. Azt kéri tehát, hogy a rendkívüli közgyűlés tárgyszorozatába vegyék fel a vásártér rendezésének kérdését is.

Havrának József. Ne huzzuk-halasszuk ez ügyet, nincs itt most más kérdés, csak hogy átadjuk-e a kért területet és milyen feltételek mellett. A többi kapcsolatos kérdések majd mindnyájunk meglepédesére fognak megoldást nyerni. Ne féljen a tisztelt bizottsági tag ur semmitől.

Nagy Ignác a határnap ellen emel kifogást, mivel heti vásár van ekkor, de végre is elfogadják a június 13-át s d. u. 3 órára hívják össze a közgyűlést és a mai gyűlésen szerepelt két telek kérdést is felveszik a tárgyszorozatba.

Dr. Rádai Lajos a következő kérdéseket intézi a polgármesterhez: a vásártér rendezése összefügg-e az igazságügyi palota kérdésével? parcellázzák-e tovább is a vásártérrel vagy nem? megveszi-e a város a próflunt-házat és mit csinál vele?

Dieballa György bizottság kiküldetését javasolja, mert fontos dolog forog szóban.

Dr. Kuthy József nem tartja a vásártér rendezését az igazságügyi palota ügyével parallel kérdésnek, hanem csak következménynek. nem mellette szerepel e kérdés, hanem csak utána jő szóba. A bizottságot feleslegesnek tartja.

Fister János hangoztatja, hogy a legelő kérdés is elég fontos volt, s akkor még sem küldtek ki bizottságot, s e kijelentését zajos tapssal fogadták.

Majd **Pénzes Imre** pártolja a vásártérrel, felhossa a villanyost is, mire **Nagy Ignác** titkos boldogsággal mosolyog. Végre is a polgármesteri indítványt a többség elfogadja.

A városi zárszámadásoknál **Mohai főszámvévő** megteszi előterjesztését, **Kováts István** pedig előadja az ő észrevételeit s **Mohai felvilágosító** válasza után áttérnek a részletes tárgyalásra. A még hátra levő néhány kisebb ügy letárgyalása után az ülés befejeződik.

UJDONSÁGOK.

— **Pünkösöd vasárnapján** az ünnepélyes szentmise délelőtt 8 órakor lesz, utána szent beszéd, melynek végzetével dr. **Steiner Fülöp** megyés püspök a **bérmálás szentségét** fogja kiszolgálatni.

— **A májusi ájtatosság végén.** A csodálatosan szép és páratlanul áldásos sz. **Mária** tisztelet májusi ájtatosságai ma véget értek. A tavasz úde virágaival felékesített oltár s a felette elhelyezett sz. **Mária** szobor elé a hívőknek az ideán szokatlan nagy száma gyűlt össze, hogy

hálját és esedezéseit az égi királynőnek számoláéhoz vigye. Vonzotta a hívőket a szónokok dicsérete is, a melylyel a sz. Anyát elhalmozták; oktató szava, a melylyel az igazság ösvényére, a ker. anyaszentegyház hitigazságaira rámutattak; vonzó példái, melyekkel a lelketőlő büntőlő oly sok hívőt visszatartani iparkodtak s vissza is tartottak. Istennek kiváló kegyelme, hogy a szűz Anya iránti kegyelet él még a pusztuló, a sir szelén álló nemzet gyermekeinek szívében, Istennek hála, hogy a költő szava — „mig benünk egy ér mozdul vagy csepp vér, nem szűnik meg szűz **Máriát** tisztelni“ — fogékony és rokon lelkekre talál, kik buzgóságukkal odahatnak, hogy őseink vérvél is belénk oltott, szívünkbe irt kegyeletet, tiszteletet Nagyasszonyunk iránt tovább élesszék. Ezen nemes törekvésnek az idej májusi ájtatosság alatt is példaadó bajnokai voltak a szent **Ferenczrendű atyák**, kik hetenkint 3-szor (hétfő, szerda és szombaton) tartottak szent beszédeket s a kikhez csatlakoztak a megyebeli papság soraiból **Beleznay István velencei** és **Rácz Endre csákdári** plebánok, **Mészáros István csádi**, **Csucs István ráczalmási**, **Sumlitz György csákdári** káplánok, a városi papság közül pedig **Dodék Jenő** főispáni nevelő, **Strcit Ferencz** szentszéki jegyző, **Reichardt Tamás** papneveldei tanulmányi fenügylő, **Dornis István**, **Chay Antal**, **Bilkei Ferencz** hitoktatók, **Tomán Antal**, **Szalay József**, **Gönczöl Antal** káplánok s **Kéri Ferencz** székesegyházi hitszónok.

— **Az Oltáregyesület szent miséje** pünkösöd hétfőn — június 4-én — délelőt 10 órakor a szeminárium templomban fog bemutatni a Mindenhatóknak.

— **A községi választókerület választópolgárai** **Köszegen** 1900. évi június hó 4-én, pünkösöd hétfőn, d. u. 3 órakor a Jurisics-téren **néppárti népgyűlést** tartanak a következő tárgyszorozattal: 1. **Elnöki megnyitó.** Tartja: **Ij. Zichy János** gróf, orsz. képviselő. 2. **A keresztény sajtóról és a keresztény politikáról.** Tartja: **Bonitz Ferencz** az „Alkotmány“ szerkesztője. 3. **A néppárt parlamenti működéséről.** Tartja: **Major Ferencz** dr. orsz. képviselő. 4. **Elnöki zárás.**

— **Kiugrott a vonatból.** Tegnap egy szelid, de véres ábrázatu öreg embert vezettek az egyik rendőrkapitány elé. A többszörösen sebesült öreg, mint nyomban kiderült, **Neuvelt Eduárd** várpalotai közvetítő volt és az a szomorú pech esett meg vele, hogy a már indulóban levő budai vonatról leugorván, arcczal a sinek mellé esett. Nem volt elég a tulajdon balesete, a zord lelkű rendőr a kapitánysághoz vezette, mert ama meggondolatlan tettével súlyosan vétett a vasúti üzletszabályzatnak, ki tudja hanyadik paragrafusa ellen. **Neuvelt**, a kapitány kérdésére elmondta, hogy beteg feleségét kísérte idáig, ki Budapestre igyekezett valami professorhoz. Negyven esztendei boldog házasságuk alatt sohasem vált meg ilyen hosszú időre az asszonytól, hát bizony most egy kissé nehezen ment a bucszkodás. Már odahaza kezdte, de még a kupében sem tudta hamar befejezni s meghatottságában észre sem vette, hogy már az indulásra biztató fütty is elhangzott. Így a vonat megindult s ő kiszabadítván magát kitérve repkedő hű karok közül elég meggondolatlanul kiugrott. A többi sابلonos. Ő megszédült, felesége sikoltozott, a vonat pedig részvétlenül haladt tovább. Mentés-gére felhozta, hogy már régóta cukor-betegségben sinlódik s így izgatottságában azt sem tudta, mit csinál. A kapitány elérzékenyülten hallgatta végig a bus történetet és **Neuvelt Eduárdot** bántódás nélkül elbocsátotta.

— **Hollán Ernő** f. Egy öreg katona halt meg tegnapelőtt éjjel. Katona és tudós, a ki harcok babérja után a tudományokét is kiérdemelte. Ott küzdött a honvéd seregben a szabadság csatáiban elejétől végig s a következő időkben tagjai sorába vette az Akadémia. Osztrák börtönnek levegőjét szivta — nagyobb tisztesség hazafit nem érhet — és parancsnokoló tábornok lett az újonnan szervezett honvédségnél. Megverte, megkergette az osztrák armádiát — és érdemrendekkel díszítette mellét a legfelsőbb hadur, a nélkül, hogy hízelgett volna bárkinek. Élete mindenekfelett tanulságos volt és példája az egész férfunak. Tíz esztendőig volt kertületi parancsnok Székesfehérvárott, ötig mint tábornok, ötig mint altábornok, aztán — 1886-ban — nyugalomba küldte az osztrák katonai bölcsesség, mely a pénzünket és vérünket igen, de a közönlünk való vezéreket nem szereti. Erejének teljében vonult vissza a katonai pályától és tudományos munkának szentelte hátralevő idejét. Nem szabad említés nélkülünk az alkotmány visszaállítása után teljesített nagyfontosságú szereplését, midőn közlekedésügyi államtitkári minőségben vasuti politikánkat az osztrák érdekekkel szemben diadalra segítette. Temetése teljes katonai pompával, tegnap délután ment végbe s a szertartás után tetemét Békásra, a családi sírboltba szállították.

— **Névmagyarosítás.** Kiskornu *Seemann*-László székesfehérvári lakos vezetéknévét belügyminiszeri engedéllyel „Szabó“-ra változtatta.

— **Zenevizsga.** A szép május hónap nemcsak a virágok hónapja, hanem a vizsgáké is, különösen pedig a zenevizsgáké. Ennek a hónapnak a végén szokták bemutatni nyilvánosan a zenetanárok és tanárok növendékeik képességét, szorgalmát és előhaladását. A vizsgánál azután megismerhetik a szülők a tanárnő egész tanítási tervét és módszerét. Hallhatják és láthatják a kezdő első lépéseit, megismerhetik kicsiny erejének megfelelő darabjából az alapvetés jóságát, vajjon elég helyes és alapos-e ez, lehet-e rá tovább építeni? Elvonnak előttük a fejlődés fokozatos menete is. Ily zenevizsgát volt alkalomunk e hó 30-án végighallgatni, a midőn *Leib* Erzsébet és Mariska kisasszonyok vezették tanítványait a nyilvánosság elé. A Vörösmarty-kör termében folyt le a vizsga, melyet ez alkalommal a szülők és érdeklődők szépszámu csoportja töltött meg. Az első számok, mint említém, az alapvetés jóságáról tettek tanúságot *Popper* Pista, *Káddis* Irma, *Popper* Kata és *Rózsai, Hahn* Anta, *Kaltenacker* Jenő, tehetségükhöz mért és gondosan megválasztott darabjaik pontos és figyelmes eljárással nemcsak saját szorgalmukat mutatták ki, hanem főképen a kiváló vezető kére hívták fel figyelmünket. *Birkmayer* Ida és *Kodes* Mariska már bizonyos fokozatot mutattak s az ügyes játékokon észrevehető is volt. Ezután *Hummel* „Polonaise“-t adták elő csinosan és egyenletes technikával hat kére *Üveges* Mariska, *Kodes* Mariska és *Dubovszky* Elemér, ki azután *Hunyady* László-hól a „Hattyu-dal“-t játszotta. *Bethoven* F-moll Sonatajának nehézségeit sikeresen győzte le *Üveges* Mariska k. a. különösen a pianó-részlet interpretálásával érve el nagy sikert. Hasonló dicsérrel említhetjük *Birkmayer* Mariska k. a. ügyes, könnyed és színes játékát, valamint a kettőjök által előadott négykezes is csak újabb bizonyítást szolgáltatott ugy az ő zenei képességükről, mint mesterök helyes oktatásáról. *Ebner* Ilona k. a. és *Steindl* Margit k. a. mesterökkel játszott négykezesben, valamint az első Székely

„Magyar Ábránd“-jában, a másik pedig *Raff* „Valze of Juliette“-ben egyaránt jó technikát, szép gyakorlottságot és érzéletes játékok árulnak el. Általában a jelenvoltak meggyőződését szerezhetek arról, hogy gyermekeik zenei oktatása a legjobb kezekben van, kik egyaránt gondot fordítanak a zenei oktatás minden legkisebb részére és az ő ismert jeles képzettségükkel igyekeznek tanítványaikkal is a zene minden kifejezhető szépségét elsajátíttatni. A hálás tanítványok egy-egy szép virágcsokorral lepték meg kedves mesternőiket; a közönség pedig az elismerés tapsaival tüntette ki ugy a fáradozó tanárnőket, mint a szorgalmas tanítványokat.

— **Talált régiség.** A sárbogárdi járáshoz tartozó *Alsó Töbörzók* pusztán a minap szántás közben egy köoszlopot, valószínűleg sírkövet, találtak. *Heltay* Jenő főszolgabíró, kit a leletről értesítettek, a kö fölíratát lemásoltatta és fölküldte a Nemzeti Múzeum igazgatóságához, azon kérelemmel, hogy a fölírásból, esetleg helyszíni szemle által állapítsák meg a talált régiség mivoltát és esetleges történeti becst. A követ további rendelkezésig biztos helyre vitette. El nem lojják, az bizonyos.

— **Ellenőrzési szemlék.** A m. kir. honvédelmi miniszter értesítette a városi törvényhatóságot, hogy a hadügyminiszterrel egyetértőleg, a védtörvény utasítás megfelelő pontját akként módosította, hogy eszentul vasár- és ünnepnapokon ellenőrzési szemlék nem tartatnak.

— **Az öreghegyi öngyilkos.** A 74 esztendőös öreg Magyar András, ki vasárnapi reggel öngyilkossági szándékából fejét és nyakát írtózatossan összevagdalta, tegnap délután 5 órakor meghalt a városi kórházban.

— **Pályázat.** A helybeli kir. országos javító-intézetnél f. évi június hó folyamán egy kömives-felügyelői állás töltendő be. Az állás iránt érdeklődőknek az intézet igazgatósága ad bővebb felvilágosítást.

— **Végtagyalások.** A székesfehérvári kir. törvénytörvényhatóságnál 1900. évi június hóban a következő büntügyi főtárgyalások fognak megtartatni: június 5-én *Rozsman* Antalné és társai magzat elhajt. bünt., *Sztójka* Róza és társa lopás bünt., *Horváth* István gondatl. okozott súlyos testi sértés véts.; 6-án *Horváth* Mihály emberölés véts., *Baki* Istvánné bélyeg-hamisítás véts.; 9-én *Preil* Péter és társa organd. büntette, *Göbölös* Jánosné lopás büntette, *Zsedelyi* István lopás büntette, *Vitok* István lopás büntette; 12-én *Szecsödi* István megfertőztetés bünt.; 13-án *Nemes* József úszóra véts., ifj. *Svajda* József súlyos testi sért. bünt. és véts., *Erdélyi* Ferencz lopás büntette; 16-án *Gránitz* Péter lopás büntette stb., *Lengyel* József és társa hatóság ell. erős. bünt., *Füri* Gábor és társa lopás vétsége; 19-én *Honriert* Mari Adel lopás büntette; 20-án *Kis* Gy. József rágalmazás véts., *Witwindisch* Mihály súlyos testi sért. bünt., *Stern* Károly lopás büntette; 23-án *Zánthó* Adámné súlyos testi sért. stb.; *Kollár* Kálmán hatóság ell. erős. bünt. stb.; 27-én *Schloss* Károly és társa vétkes bukás véts. stb. *Binder* János súlyos testi sért. bünt.; 30-án *Mikler* János és társa lopás bünt., ifj. *Sütét* József lopás bünt., lopás véts.

— **Községi jegyzők minősítése.** A községi és körjegyzők minősítéséről szóló törvényjavaslat, a mely a közigazgatás államosításának bevezetése, több fontos intézkedést tartalmaz. E javaslat szerint a belügyminiszterium az ország különböző vidékén egyelőre tíz közigazgatási kurzust állít föl, amelyeken a mostani jegyzők és körjegyzők közül bárki is résztvehet. Azok a községi körjegyzők, kik az ilyen tanfolyamon diplomát nyertek, előléptethetők az állami közigazgatás bármely szolgálati fokára. E szerint

a jegyzőből ha tehetségei erre érdemesítik, lehet szolgabíró, főjegyző stb. Akik most még nincsenek a közigazgatás szolgálatában, csak érettségi bizonyítvány alapján vehetők föl a tanfolyamra.

— **Jubileum szövegkötet.** A sár-*sz. múló* ker. fogyasztási szövegkötet megalakulása óta sok viszontagásos küzdeleken ment keresztül; de hogy mit tehet a nép összetartása, mutatja e szövegkötet 3 éves fennállásának eredménye. Nemcsak a résztvevők, hanem az egész vidék népe mind jobban megkedveli e reá nézve hasznos és szükséges intézményt, mert szükségleteit ugyszólván mindenben a legutányosabban kielégítheti e szövegkötetnél. Midőn tehát az igazgatóság s ezzel együtt a résztvevők látták, hogy fáradozásuk sikerés, működésük biztos, a magyar természetet meg nem tagádvá elhatározták, hogy május hó 27-én tekeversenyvel egybekötött majálissal ünneplik meg a szövegkötet fennállásának 3 éves jubileumát. A bizottság, különösen annak fáradhatatlan elnöke *Hubka* Sándor mindent elkövetett, hogy a szövegkötet eszméjének megünneplése mennél fényesebben sikerüljön. Azért is már a kibocsátott díszes meghívó, valamint a külboríték felső részén az összetartás szimbóluma: kéz a kézben látható. Az ünnepély megelőző napon a bizottság fáradságot nem ismerő szorgalommal látott a tánchelyiség és a vendégek elhelyezésére szánt kert helyiség rendezéséhez és díszítéséhez. Az ünnepély napján reggel mozsarak durrogása és az üzlet helyiségére kütűzött nemzeti színű lobogók jelentették a várva várt nap elérézését. A tánchelyiség bejárata előtt emelt, lobogókkal díszített diadal kapu nemzeti színű szallagon fügve „Az összetartás diadala“ alatta „Isten áldása legyen a mi szövegkötetünkön“ felírás volt olvasható. Délután 4 órakor mozsarágyuk durrogása jelezte az ünnepély kezdetét. A fiatalság egy része a tekepályához vonult, hogy a kütűzött igen csinos és értékes nyemrenyártágyakra versenyezzen, a másik része pedig a táncterembe vonult, hogy a muzsika vidámító hangjai mellett táncszal szórakozzék. A helybeli valamint a szomszéd községek intelligenciája is szép számmal képviseltette magát. A fesztelen jövedvü mulatság kiváló kivirradt tartott. A csekély belépti-díj (60 fillér) mellett is 110—15 korona tiszta jövedelmet eredményezett a szövegkötet pénztára javára. Ezen eredmény eléréséhez felülfizetéseikkel a következők járultak: *Pisky* Zoltán (Budapestről) 20 kor., *Jötiszt.* Nyers István, *Kovács* Béla, *Kaldrovits* Árpád, *Seidel* Kálmán (Örs), *Varga* István (Sárbogárd), *Arany* Béla 1 kor. 40 fill., *Umbách* Károly (Adony) 1 kor., *Tatay* Benő (Sárbogárd) 80 fill., *Margruber* János, *Pasteiner* Lajos (Sárbogárd) *Kovács* Pál (Sárbogárd), *Kiesz* István (Sárbogárd), *Hatala* József, tiszteendő *Pintér* Ferencz, *Szauter* József, *Suhajda* Károly, *Sztankovics* Lajos (p. Örs), *Szatko* Ignác (p. Örs) *Benda* Ferencz (p. Örs), *Hubka* Matild, *Hubka* Sándorné, *Fehér* Gézáné (Báttaszék) *Balassa* Gyula (Sárbogárd), dr. *Balassa* Zoltán (Sárbogárd), *Blau* Károly (Alsó Töbörzók) dr. *Kraus* Adolf (Sárbogárd), *Mészoly* Áron (Sárbogárd), *Nagy* József, *Müller* Károly, *Nieka* György 40—40 fill., *Grácozer* János, *Pivonka* Lajos (Sárbogárd) 20—20 fill. — Mindazoknak, kik felülfizetéseikkel vagy fáradozásaikkal az ünnepély fényét és sikerét a legcsekélyebbel is előmozdították, reájok ez uton is Isten áldását kérve, köszönetét fejezi ki a szövegkötet bizottsága.

— **Tüzek.** Tegnap este heves zivatar vonult át a szőlőhegy fölött. A villám leütött *Szalatkay* István amerikai szőlőtelep-tulajdonos öreghegyi 1138. sz. hajlékába s azt porrá égette. Az esetről értesített tűzoltók egy géppel sietve kivonultak de az égő hajlékot megmenteniök nem sikerült. A kár megtérül, mert a hajlék biztosítva volt. — E hó 29-én délután 5 órakor *Gutrich* József sár-utca 7-ik sz. a. lakos udvarán egy szemétdomb gyuladt ki, de a házeliek a közeli kaszárnyából elősiető honvédbakak segítségével eloltották mielőtt nagyob baj történhetett volna.

Felelős szerkesztő: Chay Antal.